

**Ytre Hvaler
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 325
1502 MOSS

Besøksadresse
Skjærgårdens Hus
Vadbenken 8
1680 Skjærhalden

Kontakt
Sentralbord: +47 69 24 70 00
Direkte: +47 69247024
OVADMMAILADRESSE
monika.olsen@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/ytre-hvaler>

Miljødirektoratet
PB 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Monika Olsen

Vår ref. 2025/18446-2 432.3

Deres ref.

Dato 15.09.2025

Ytre Hvaler nasjonalpark - tillatelse til oppsetting av skilt i forbindelse med strandsøppelovervåking - Miljødirektoratet

Søknad datert 24.04.25 ble behandlet i Ytre Hvaler nasjonalparkstyre 19.09.2025.

Saksfremlegg til nasjonalparkstyret

Sak 2025-20 Ytre Hvaler nasjonalpark - tillatelse til oppsetting av skilt i forbindelse med strandsøppelovervåking - Miljødirektoratet

Nasjonalparkstyrets vedtak

Settes inn

Forvalters forslag til vedtak

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre gir Miljødirektoratet dispensasjon til oppsetting av to skilt som omsøkt på OSPAR-stranda på Akerøya på følgende vilkår:

- skiltene skal plasseres slik at det ikke er fare for at de blir tatt av høyvann eller storm
- skiltene skal fjernes når strandsøppelovervåking avsluttes

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften § 3 pkt. 1.3 d).

Saksopplysninger

Miljødirektoratet har i løpet av 2024 styrket og utvidet overvåkingsprogrammet knyttet til den nasjonale strandsøppelovervåkingen. Akerøya, som er ett av områdene som har blitt overvåket lengst (siden 2011), har siden oppstart vært ryddet av Oslofjorden friluftsråd. Fra og med 2024 overvåker og rydder de området 3 ganger årlig (i april, juni/juli og september/oktober). For mer informasjon om overvåkingsprogrammet, se: Overvåking av strandsøppel - miljødirektoratet.no.

For å unngå at overvåkingsresultatene påvirkes av annen rydding, søker Miljødirektoratet om å få sette opp informasjonsskilt i hver ende av stranden. Se vedlegg 1 og 2 for nærmere informasjon om skiltets utseende og dimensjon.

Lovgrunnlag

Forskrift om vern av Ytre Hvaler nasjonalpark (FOR-2009-06-26-883)

Nasjonalpark	Ytre Hvaler
Naturreservat	Teineholmen
Marine verneområde	Rauerfjorden

Ytre Hvaler nasjonalpark ble opprettet for å:

- bevare et egenartet, stort og relativt urørt naturområde ved kysten i sørøst-Norge,
 - bevare et undersjøisk landskap med variert bunntopografi,
 - bevare økosystemer på land og i sjø med naturlig forekommende arter og bestander, kystlandskap med sjøoverflate og havbunn med korallrev, hard- og bløtbunn.
- Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.*

I henhold til verneforskriftens § 3 pkt. 1.1 er landskapet vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige eller midlertidige ..., anlegg og innretninger, ... Opplistingen av tiltak er ikke utfømmende.

Det omsøkte tiltaket om oppsetting av skilt omfattes av verneforskriftens bestemmelser i § 3.pkt. 1.3 d), der forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppsetting av skilt etter søknad.

Hvorvidt det skal gis slik dispensasjon må vurderes konkret i det enkelte tilfelle. Vernemyndighetene må påse at det ikke gis tillatelse til tiltak på en måte eller i et slikt omfang at det får en vesentlig negativ effekt på verneverdiene.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskrifter. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget § 8, føre-var-prinsippet § 9, økosystemtilnærming og samlet belastning §10, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse § 11 og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12.

Situasjonsbeskrivelse

OSPAR-stranda på Akerøya ble tidvis registrert som den stranden i Europa med mest søppel, med opptil 20 000 plastbiter funnet i et rekordår. De senere årene har antallet plastelementer vist en markant nedgang, fra rekordhøye tall til rundt 5 000–6 000 biter under en rydding i 2023.

Norge har gjennom OSPAR-konvensjonen forpliktet seg til å overvåke strandsøppel. Siden 2011 har dette skjedd på syv strender, hvor Akerøya er en av disse. Fra 2024 er antallet overvåkingsstrender økt til 15. Tre av strendene er på Svalbard. Antallet årlige registreringer følger OSPARs overvåkingsprotokoll.

Overvåkingsdata er viktig for å sette i gang og måle de beste tiltakene mot søppel i havet, og for å finne ut hvilke mengder som er trygge for miljøet.

I dag har 14 land og EU sluttet seg til OSPAR-konvensjonen for bevaring av det marine miljø i Nordøst-Atlanteren. OSPAR sin visjon er at havområdet er rent og sunt, med stort biologisk mangfold. Biologisk mangfold omfatter variasjonen av gener, arter og økosystemer som utgjør livet på jorden. Visjonen innebærer også at Nordøst-Atlanteren skal være et produktivt og bærekraftig havområde som er motstandsdyktig mot klimaendringer og havforsuring.

Overvåkingen består av å registrere all forsopling i et fastsatt 100 meters segment på overvåkingsstranden. Det er strandsøppel over 0,5 cm i størrelse som blir registrert i ulike kildekategorier. Registreringen av strandsøppelet følger en standardisert prosedyre for felt

basert på OSPAR sin overvåkingsprotokoll. Metodebeskrivelsen for valg av referansestrender og funnregistrering tar utgangspunkt i OSPAR sin veiledning.

Overvåkingen bidrar til å oppfylle Norges rapporteringskrav i henhold til OSPAR-konvensjonen og annen rapportering, som FN sine bærekraftsmål. Norge er også gjennom EØS-avtalen forpliktet til å rapportere på EUs direktiv om plastprodukter, som utvidet produsentansvar for fiskeri- og akvakulturnæringen og enkelte engangsprodukter av plast, hvor data fra blant annet strandovervåkingen er av vesentlig betydning. Dataen fra strandsøppelovervåkingen kan også brukes til å identifisere forebyggende tiltak mot marin forurensning og evaluere effekten av gjennomførte tiltak.

Vurdering av saken

Denne søknaden dreier seg om å skilte stranden slik at andre enn Oslofjordens Friluftsråd/Miljødirektoratet ikke plukker søppel, og dermed påvirker overvåkingsresultatene.

Formålet med søknaden er

- å unngå at overvåkingsresultatene påvirkes av annen rydding. Miljødirektoratet søker om å få sette opp informasjonsskilt i hver ende av OSPAR -stranden på Akerøya.

Forholdet til miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget:

Beslutninger som berører naturmangfold, skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger.

I denne saken har vi tatt utgangspunkt i vår kjennskap til området og eksisterende kunnskap hentet fra forvaltningsplanen. Det heter i forvaltningsplanens kapittel 3.1.10 om infrastruktur og andre tekniske inngrep at *"Nye tiltak skal vurderes i et langsiktig perspektiv, slik at man unngår at mange små endringer til sammen og over tid gir vesentlige endringer i landskapets art eller karakter"*. Det vises også til retningslinjene i forvaltningsplanen som sier at vernet skal være strengt, og at brukerinteressen skal avveies mot inngrepets innvirkning på landskapet og verneverdiene ellers.

Kunnskapen om naturmangfold er hentet fra Naturbase og Artskart. Det er ikke registrert sårbare naturtyper eller arter i strandområdet som direkte berøres av omsøkt tiltak. Det vurderes derfor som lite sannsynlig at oppsetting av to skilt av mindre størrelse, vil gi nevneverdig skade på naturverdier i strandområdet. Akerøya er yndet sted for telttere, båtfolk og fugleelskere. Den er også en viktig rasteplass for trekkfugler.

For nasjonalparken er det derfor tiltakets virkning på landskapet som er mest avgjørende. Innenfor nasjonalparken er det i dette området ikke fritidsbebyggelse eller større tekniske inngrep. I nasjonalparken skal man kunne oppleve inngrepsfrie omgivelser. Det er derfor i utgangspunktet ikke ønskelig å etablere en praksis der anlegg etableres i nasjonalparken. OSPAR-stranda er imidlertid allerede påvirket av strandsøppel som har en negativ påvirkning på opplevelsen av landskapet. Nasjonalparkstyret legger til grunn for vår vurdering av søknaden at det foreligger tilstrekkelig informasjon om naturverdiene og tiltaket.

§ 9 Føre-var-prinsippet:

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre vurderer at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Vi legger derfor liten vekt på føre-var-prinsippet i denne saken.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning:

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen. Dette betyr at vi skal vurdere virkningene av skilting i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet.

I behandling av saken vurderer vi brukerinteressen opp mot inngrepets innvirkning på verneverdiene. OSPAR-stranda er en utsatt plass for påslag av strandsøppel. Vi legger i vår vurdering vekt på at formålet med skiltene er å unngå at overvåkingresultatene påvirkes av annen rydding. Dataen fra strandsøppelovervåkingen kan igjen brukes til å identifisere forebyggende tiltak mot marin forurensning og dermed redusere samlet belastning på området.

Det kan stilles vilkår om at skiltene skal fjernes når strandsøppelovervåking avsluttes. Vi vurderer at tiltaket har større nytte enn ulempe for verneverdiene, og vi vurderer at den, med gitte vilkår, ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det er forvaltningens oppgave å forhindre en bit- for bit-utvikling som på sikt vil kunne endre nasjonalparken eller deler av denne. I vurderingen av prinsippet om samlet belastning, skal det også vurderes om tiltaket kan ha presedensvirkninger som på sikt kan påvirke naturmangfoldet negativt. Vi vurderer faren for presedensvirkninger til å være til stede, men likevel begrenset. Vilkår som stiller krav til varighet for anlegget, lokalisering og utførelse kan bidra til å redusere den samlede belastningen. jfr nml § 12 om miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder. Tiltaket vil etter vår vurdering ikke bidra til at den samlede belastningen blir for stor, jfr nml § 10 om økosystemtilnærming.

§ 11 – kostandene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Utgifter til avbøtende tiltak skal dekkes av søkerne. Tiltakshaver plikter å sikre at skade på naturmangfoldet ikke oppstår. Dersom skade oppstår plikter tiltakshaver å dekke ev. utgifter med opprydding.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder tas i bruk. Det kan stilles vilkår om at skiltene ikke plasseres med fare for å bli tatt av høyvannet eller storm. Ved at skiltene gis en tidsbegrenset tillatelse, kan vi etter en tid gjøre en ny vurdering i forhold til skilting i nasjonalparken. Dette er et vilkår for tillatelsen.

Konklusjon

Vi vurderer det derfor slik at oppsetting av skilt i nasjonalparken, med vilkår, ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, og ikke vil være i strid med verneformålet, forutsatt at gitte vilkår følges. Tiltaket kan dermed tillates med hjemmel i § 3 pkt 1.3 d) i verneforskriften.

Klagerett

Dere kan klage på dette vedtaket. En eventuell klage sendes til Ytre Hvaler nasjonalparkstyre, som forbereder saken for endelig behandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må dere sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til dere. I klagen må dere angi hva dere mener vedtaket i saken burde være.

Denne tillatelsen gjelder fra vedtakets dato, men den som klager kan be oss om å vurdere om tiltaket likevel ikke skal gjennomføres før klagen er behandlet. Dere vil i så fall bli orientert om vår beslutning.

Med hilsen

Monika Olsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 vedlegg 2 (1) skilt med tekst.pdf
- 2 vedlegg 2 (2) skilt dimensjoner.PDF

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD,
BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS AVD
MOSS
HVALER KOMMUNE
OSLOFJORDENS FRILUFTSRÅD

Postboks 325

1502 MOSS

Storveien 32
Vaterlandsveien
27

1680 SKJÆRHILDEN
3470 SLEMMESTAD

Fra: Annsofie Kristiansen[annsofie.kristiansen@miljodir.no]

Sendt: 24.04.2025 12:18:28

Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]

Kopi: Olsen, Monika[monika.olsen@statsforvalteren.no];

Tittel: Søknad om å sette opp skilt i forbindelse med strandsøppelovervåking i Ytre Hvaler nasjonalpark

Hei,

Miljødirektoratet har i løpet av 2024 styrket og utvidet overvåkingsprogrammet knyttet til den nasjonale strandsøppelovervåkingen. Akerøya, som er ett av områdene som har blitt overvåket lengst (siden 2011), har siden oppstart vært ryddet av Oslofjorden friluftsråd. Fra og med 2024 overvåker og rydder de området 3 ganger årlig (i april, juni/juli og september/oktober). For mer informasjon om overvåkingsprogrammet, se: [Overvåking av strandsøppel - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no/overvaking-av-strandsoppel).

For å unngå at overvåkingsresultatene påvirkes av annen rydding, søker Miljødirektoratet om å få sette opp informasjonsskilt i hver ende av stranden. Se vedlegg for nærmere informasjon om skiltets utseende og dimensjon.

Vennligst ta kontakt hvis dere trenger ytterligere informasjon eller har spørsmål i denne sammenheng.

Vennlig hilsen

Annsofie Kristiansen

Seniorrådgiver seksjon for forsøpling og plastforurensning

mobil: 99571061

annsofie.kristiansen@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no | www.miljostatus.no

sentralbord: 73 58 05 00

Skann QR-koden
for mer informasjon

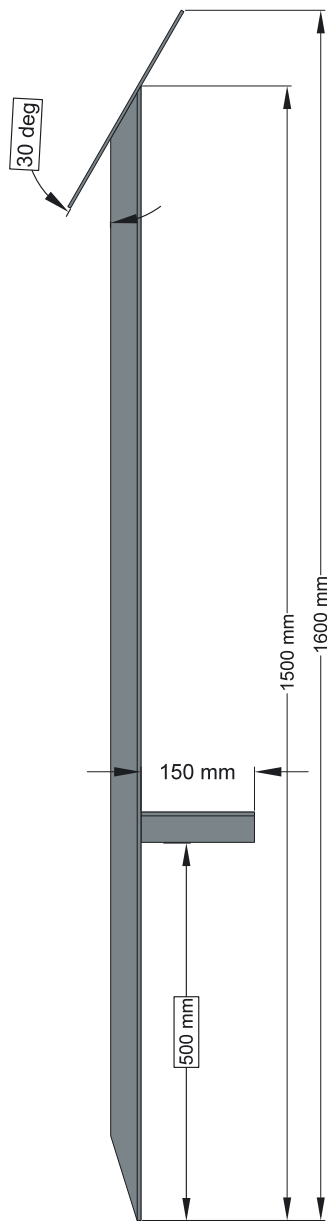

Vennligst ikke rydd stranden eller fjern gjenstander. Stranden er et overvåkingsområde for strandsøppel.

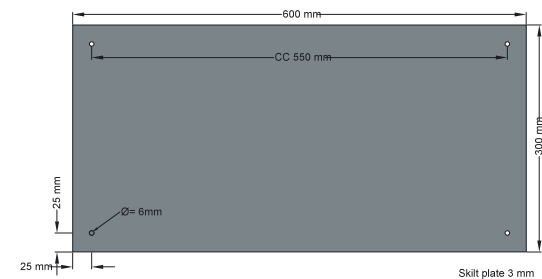
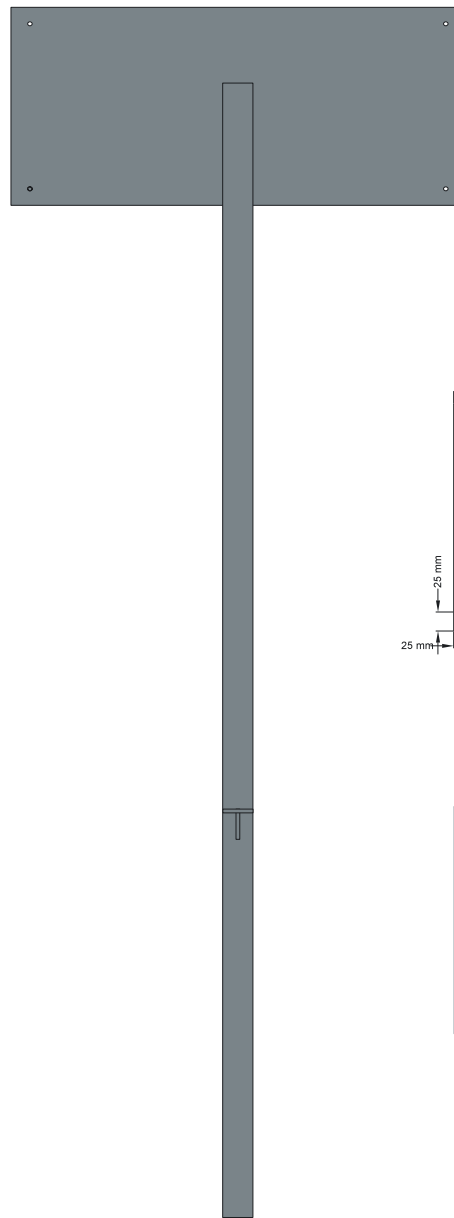
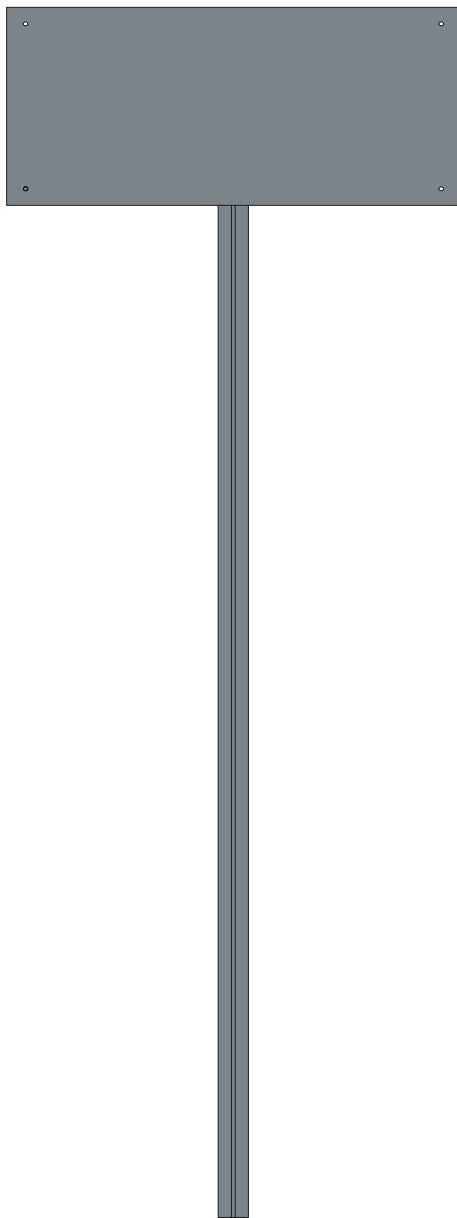
Please do not remove litter/items.

This beach is monitoring area for beach litter.

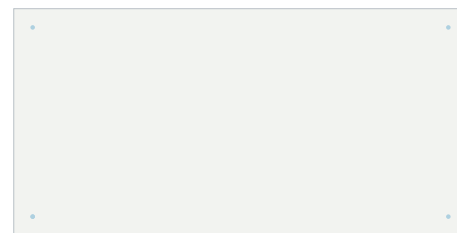
– Miljødirektoratet/Norwegian Environment Agency

T-stål like bent 40x40x4 mm

26 stk

2 mm aluminium med 25 mm pigg